

УДК 7.012:664.4

КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ДИЗАЙНІ СУЧАСНОЇ ЇСТІВНОЇ ТАРИ ТА УПАКОВКИ ДЛЯ КАВ'ЯРЕНЬ

СКЛЯРЕНКО Наталія^{1,2}, ВАСИЛЬЧЕНКО Вероніка²

¹ Луцький національний технічний університет, Луцьк, Україна

² Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
nata_skliarenko@ukr.net, nikavasylchenko@gmail.com

У роботі проведено аналіз сучасного асортименту їстівної тари та упаковки для кав'ярень у контексті концепції сталого розвитку. Доведено, що інноваційні підходи до проєктування екологічно чистого пакування включають використання нових біорозкладних матеріалів, розвиток біорозчинних полімерів, а також впровадження нових технологій виробництва, які дозволять зменшити відходи та енергоспоживання. Дослідження екологічних, ергономічних та естетичних дизайн-особливостей їстівних упаковок є кроком у напрямку створення екологічно чистих та стало вигідних рішень у сфері пакування.

Ключові слова: їстівна упаковка, дизайн упаковки, концепція сталого розвитку, екологія, інновації.

ВСТУП

Використання їстівної упаковки сприяє популяризації екологічного мислення та свідомого вибору продуктів серед споживачів, що може стимулювати розвиток більш екологічно чистих практик виробництва та споживання. Концепція сталого розвитку в дизайні тари та упаковки спрямована на зменшення негативного впливу людської діяльності на навколишнє середовище. Їстівна упаковка виступає як один із способів втілення цієї концепції, оскільки вона є альтернативою традиційній пластиковій упаковці, яка негативно впливає на навколишнє середовище.

Проблема дизайну їстівної упаковки полягає у забезпеченні балансу між екологічною стійкістю, ергономікою та естетичним виглядом продукту. Тому необхідним є проведення глибокого дослідження особливостей дизайну їстівних упаковок з метою забезпечення їх ефективності, безпеки та естетичної привабливості. Такі дослідження є важливими у контексті принципів сталого розвитку та сприятимуть розвитку нових технологій та матеріалів.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є висвітлення екологічних, ергономічних та естетичних особливостей їстівної тари та упаковки для створення сталого та екологічно

чистого майбутнього. Аналіз переваг та недоліків сталого дизайну упаковки допоможе краще розуміти важливість сталості та визначити шляхи для поліпшення цього підходу у майбутньому.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Їстівна тара та упаковка – це вид екологічно чистого їстівного пакування, що можна вживати разом із упакованим продуктом [1]. Щоб розпочати шлях сталого розвитку дизайну упаковки, важливо гармонійно поєднати екологічні, ергономічні та естетичні принципи. Ця інтеграція дозволяє створювати новаторські продукти, які не тільки мінімізують шкоду навколишньому середовищу, але й задовольняють потреби споживачів. Синтез цих трьох дизайн-особливостей відіграє ключову роль у створенні екологічної упаковки.

Екологічний аспект вимагає використання біорозкладаних матеріалів та оптимізації ресурсів для пом'якшення негативних екологічних впливів. Зменшення відходів і сміття, пов'язаних із традиційною упаковкою, досягається за рахунок споживання самого пакувального матеріалу. Крім того, їстівні пакувальні матеріали пропонують новий шлях експериментального дизайну з метою розробки унікальних продуктів.

Сучасне переосмислення ідеї традиційного вафельного ріжка морозиво як одного із перших прикладів їстівної упаковки пов'язано із появою нових дизайн-розробок. Зокрема, це їстівні кавові чашки з твердого печива і шоколаду в якості альтернативи пінополістиролу або пластиковим стаканчикам, створені дизайнером Enrique Luis Sardi (компанія Sardi Innovation) для рекламної кампанії виробника кави Lavazza [2]. Інші компанії розробляють кекси і обгортки від цукерок з картопляного волокна і рисового паперу, фруктові оболонки для харчових продуктів, що містять йогурт або морозиво (Wikifoods) [1].

Сьогодні розширюється асортимент їстівної тари та упаковки для кав'ярень та сфери харчування загалом. З'являються їстівні чашки, вафельні стаканчики, соломинки для пиття, ложки тощо, крім того удосконалюються пакувальні матеріали для різноманітних кондитерських виробів та напоїв (табл. 1). Їх ергономічний дизайн забезпечує зручність у використанні та транспортуванні упаковки, підвищуючи функціональність і безпеку. Наприклад, каву у вафельному стаканчику подається загорнутою в тонкі серветки, що є зручним у використанні. Тому споживчі якості продукту не псується і вафельний ріжок довго зберігає хрусткі властивості. Забезпечення високої якості їстівної упаковки покращує досвід користувача та сприяє екологічності.

Естетичні міркування охоплюють створення візуально привабливої упаковки, яка підсилює ідентичність бренду. Рекламу їстівної упаковки стає важливим інструментом для просування продукту на ринку та демонстрації його екологічної концепції.

Однак у їстівної упаковки є свої недоліки. Для її використання часто необхідний неїстівний матеріал, що залежить від продуктів. Іноді цей момент ставить під загрозу екологічні переваги, оскільки існують певні труднощі із залученням довіри клієнтів через сумніви у гігієнічності. А оскільки їстівна упаковка є більш чутливою до коливань температури, вимоглива до умов

транспортування, то процеси проектування та виробництва вимагають набагато більше уваги, що підвищує її вартість.

Таблиця 1

Популярні рішення тари та упаковки для харчових продуктів

Зразки їстівної тари та упаковки	Характеристика
	Їстівна чашка, виготовлена з тіста, покритого з середини спеціально підготовленим цукром, як заміна одноразового посуду [2].
	Кава у вафельному стаканчику як альтернатива паперовому [3].
	Їстівні соломинки для пиття – це нововведення з ароматами фруктів, покликане скоротити залежність від звичайних пластикових виробів [1].
	Харчова біорозкладна плівка з вуглеводів та білків рослинного походження. Вона використовується для упаковки шоколаду, цукерок, печива та інших кондитерських виробів [1].
	Їстівні еко-пакети Avani з крохмалю з кореня маніюки та натуральних смол в якості екологічно чистої альтернативи пластику [1].
	Їстівні ложки Wakeys з рисової муки, пшениці та сорго як спосіб боротьби із забрудненням пластиковим столовим приладдям. Їх використовують у закладах, де більша кількість продукції продається через доставку [1].

Їстівні капсули Ooho з екстракту морських водоростей та рослин повністю їстівні й розкладаються природним шляхом. Капсули використовуються для напоїв обсягом менше 100 мл (для спортсменів) [4].

ВИСНОВКИ

У цілому, їстівна упаковка відіграє важливу роль у формуванні інноваційної моделі сталого розвитку, де пріоритетними завданнями стають ефективне використання ресурсів та збереження природи. Їстівні пакувальні матеріали виготовляють із стійких і екологічно чистих компонентів природного походження. В основі дизайну їстівної тари та упаковки лежить поєднання естетики, ергономіки та екологічності для створення продуктів, які відповідають потребам сучасного споживача та забезпечують довготривалу стійкість без шкоди для довкілля. Експериментальний підхід до проектування їстівної тари та упаковки сприяє створенню більш екологічних та ефективних пакувальних рішень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Їстівна упаковка – тренд, що швидко наближається, в області екологічно чистої упаковки. URL: <https://azbyka.com.ua/uk/sedobnaya-upakovka/>
2. Випив каву, з'їв посуд. Їстівна чашка-печиво Cookie Cup. 21 липня 2016. URL: <https://vikna.if.ua/cikavo/57496/view>
3. Вафельний стаканчик для кави YUMMY CUP 90. <https://lekorna.com/uk/yummy-cup-90>
4. Прадід Я. Їстівний «пластик»: британський стартап створив біорозкладну упаковку URL: https://24tv.ua/tech/yistivniy-plastik-britanskiy-startap-stvoriv-novini-tehnologiy_n1783491

SKLIARENKO N., VASYLCHENKO V.

THE CONCEPT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE DESIGN OF MODERN EDIBLE PACKAGING FOR CAFES

The paper analyzes the modern assortment of edible containers and packaging for cafes in the context of the concept of sustainable development. It has been proven that innovative approaches to the design of environmentally friendly packaging include the use of new biodegradable materials, the development of biodegradable polymers, as well as the implementation of new production technologies that will reduce waste and energy consumption. Study of ecological, ergonomic and aesthetic design features of edible packaging are a step towards creating environmentally friendly and cost-effective solutions in the field of packaging.

Keywords: *edible packaging, packaging design, concept of sustainable development, ecology, innovation.*